Myndigheten för delaktighet

ለስዊድን አዲስ ለሆኑ እና አካል ጉዳተኛ ለሆኑ ሰዎች መረጃ

የስዊድን የተሳትፎ ኤጀንሲ፣ 2023

ለስዊድን አዲስ ለሆኑ እና አካል ጉዳተኛ ለሆኑ ሰዎች

ቁጥር፡- 2023፡-3
ISBN፡- 978-91-987834-1-4 (ህትመት)
ISBN፡- 978-91-987834-0-7 (pdf)
ሽፋን፡- Johnér Bildbyrå

ህትመቱ ከኤጀንሲው ድር ጣቢያ www.mfd.se ላይ መውረድ ይችላል።
አማራጭ ቅርፀቶች ከስዊድን የተሳትፎ ኤጀንሲ መታዘዝ ይችላሉ።

የስዊድን የተሳትፎ ኤጀንሲ
አድራሻ፡- Box 1210, 172 24 Sundbyberg
ኢሜይል፡- info@mfd.se
ስልክ፡- 08-600 84 00

መረጃው ለማን ነው የተነገረው?

ይህ መረጃ አካል ጉዳተኞች ለሆኑ እና ለሚከተሉት የታለመ ነው፡-

- ጥገኝነት ለሚጠይቁ
- በአውሮፓ ህብረት ጊዜያዊ የጥበቃ መመሪያ መሰረት የመኖሪያ ፍቃድ ለተሰጣቸው
- አዲስ የመጡ ሆነው የስዊድን ጊዜያዊ ወይም ቋሚ የመኖሪያ ፈቃድ ለተሰጣቸው።

በዚህ የመረጃ ብሮሸር ውስጥ፣ ስዊዲን ውስጥ ሊያመለክቱ ስለሚ ችሏቸው የድጋፍ እርምጃዎች እና እርዳታ ማንበብ ይችላሉ።

የመረጃ ብሮሸሩ እንዴት ጥቅም ላይ መዋል አለበት?

በእርስዎ እና በዘመዶችዎ ጥቅም ላይ እንዲውል የታሰበ ነው።

ለስዊድን አዲስ መሆን እና ከአካል ጉዳተኝነት ጋር መኖር

ስዊዲን በተባበሩት መንግስታት የአካል ጉዳተኛ የሆኑ ሰዎች መብቶች ላይ በተደረገ ስምምነት ይገዛል። ስለዚህ የስዊድን ሕጎች እና ደንቦች አካል ጉዳተኞች በህብረተሰቡ ውስጥ መሳተፍ መቻል አለባቸው የሚለውን ግምት ውስጥ ያስገባሉ።

አካል ጉዳተኛ መሆን ማለት እንደሌሎች ሰዎች ሁሉ በህብረተሰብ ውስጥ ለመሳተፍ ድጋፍ ያስፈልገዎታል ማለት ሊሆን ይችላል።

የዕለት ተዕለት ኑሮዎን ለመቋቋም ድጋፍ ከፈለጉ፣ ከህብረተሰብ እርዳታ የማግኘት መብት ሊኖርዎት ይችላል።

አካል ጉዳተኝነት የሚከተሉትን ሊሆን ይችላል፡-

- **አካላዊ**፣ ለምሳሌ የመንቀሳቀስ፣ የማየት ወይም የመስማት ችግር ካለብዎት
- **የአእምሮ**፣ ለምሳሌ የአእምሮ ህመም ካለብዎት
- **ትምህርት የመቀበል ውስንነት**፣ ለምሳሌ አዳዲስ ነገሮችን ለመረዳት ወይም ለማወቅ ተጨማሪ ጊዜ ካስፈለግዎት
- **የአስተውሎት**፣ ለምሳሌ መመሪያዎችን ለመከተል ወይም ጊዜዎን ለማቀድ ድጋፍ ካስፈለግዎት

ከላይ ከተጠቀሱት ሌሎችም የአካል ጉዳተኝነት አይነቶች አሉ።

አካል ጉዳተኝነት ከእርስዎ ጋር አብሮ የተወለደ ወይም በህይወትዎ ጊዜ ያገኙት ነገር ነው። አንድ ወይም ከዚያ በላይ አካል ጉዳቶች ሊኖሩዎት ይችላሉ። ቋሚ ወይም ጊዜያዊ ሊሆን ይችላል። ብዙ አካል ጉዳቶች የሚታዩ አይደሉም። ድጋፍ ማስፈለጉ ወይም አለማስፈለጉ ባለዎት የአካል ጉዳት እና በህይወትዎ ሁኔታ ይወሰናል።

የህብረተሰቡ ሃላፊነት፣ የእርስዎ መብቶች እና ግዴታዎች

ማንኛውም አካል ጉዳተኛ ለተለያዩ ድጋፎች ማመልከት ይችላል። መረጃን ራስዎ መፈለግ እና ለድጋፍ ማመልከት ይኖርብዎታል። ለአንድ የተወሰነ ድጋፍ የማመልከት መብት ቢኖሮትም እንኳን ሁልጊዜ እንደሚቀበሉት እርግጥ አይደለም። የህብረተሰቡ ድጋፍ የሚከፈለው በግብር በኩል ነው። በስዊድን ህግ መሰረት መስራት የሚችል እና የተፈቀደለት ማንኛውም ሰው ግብር ይከፍላል እና ይህም ለምሳሌ ለጤና እንክብካቤ፣ ለትምህርት፣ ለመንገድ እና ለመኖሪያ ቤት አስተ ዋፅኦ ያደርጋል።

ወላጅ የሌላቸው ከ18 ዓመት በታች የሆኑ ልጆች እና ወጣቶች

ያለ ወላጅ ወይም ሌላ አሳዳጊ ወደ ስዊዲን ከመጡ ፣ እርስዎን የመቀበል ሃላፊነት የማዘጋጃ ቤቱ ነው። ወላጆች ለሚያከናውኗቸው አንዳንድ ተግባራት ኃላፊነቱን የሚወስድ ተወካይ የማግኘት መብት አለዎት። ተወካዩ የእርስዎን የህግ፣ የገንዘብ እና የግል ጉዳዮች በተመ ለከተ ውሳኔዎችን የመወሰን ተግባር አለው። እንዲሁም ባለሥልጣ ኖችን ሲያነጋግሩ እና ለተለያዩ የድጋፍ ዓይነቶች ሲያመለክቱ ተወካዩ ያግዝዎታል።

ምን አይነት ድጋፍ ሊያገኙ ይችላሉ?

እዚህ አካል ጉዳተኞች የሚከተሉትን ሲያደርጉ ስለሚኖረው ሂደት ማንበብ ይችላሉ፡-

- ሥራ በሚፈልጉበት ጊዜ ወይም ሥራ ሲሰጣቸው
- ቤት በሚፈልጉበት ጊዜ ወይም መስተካከል ያለበት ቤት ሲኖራቸው
- የገንዘብ ድጋፍ ሲያስፈልጋቸዋል፣ ምክንያቱም በአካል ጉዳታቸው ምክንያት መሥራት አይችሉም፣ ለምሳሌ
- የጤና እና የሕክምና እንክብካቤ፣ የጥርስ እንክብካቤ ወይም እርዳታ ሲፈልጉ
- ማጥናት ሲፈልጉ ወይም ድጋፍ የሚያስፈልገው እና ትምህርት የሚጀምር አካል ጉዳተኛ ልጅ ካላቸው
- በቤት ውስጥ ወይም በዕለት ተዕለት ሕይወት ውስጥ ድጋፍ ከፈለጉ

እንዲሁም እርዳታ ተብሎ በሚጠራው የማህበራዊ አገልግሎት ህግ (SoL) ስር ለድጋፍ ማመልከት ይችላሉ። እርዳታ ሁለቱንም ዓይነት፣ የገንዘብ እና እንደ የነርስ እንክብካቤ ወይም የቤት ውስጥ እንክብካቤ ያሉ የእርዳታ ዓይነቶችን ሊሆን ይችላል።

እርስዎ ማወቅ ያለብዎት አስፈላጊ ኤጀንሲዎች

በስዊድን ውስጥ ብዙ ኤጀንሲ አሉ። በይበልጥ መታወቅ ያለባቸው በጣም አስፈላጊ የሆኑት እነሆ።

ኤጀንሲ	**መግለጫ**
የስዊድን የሕዝብ ሥራ ቅጥር አገልግሎት (Arbetsförmedlingen)	ሥራ የሌላቸውን ሰዎች ይረዳል እና ሥራ ያልተ ቀጠሩ ሰዎች እና ቀጣሪዎች ደንቦቹን እየተከተሉ መሆናቸውን ያረጋግጣል።
የስዊድን የማህበራዊ መድህን ኤጀንሲ	የገንዘብ ድጎማዎችን እና ሌሎች የገንዘብ ማካካ ሻዎችን ይወስናል እና ይከፍላል።
የስዊድን ሚግሬሽን ኤጀንሲ (Migrationsverket)	በስዊድን ለመኖር፣ ለመማር፣ ለመሥራት፣ ለመጎብኘት፣ ከለላ ለመጠየቅ ወይም የስዊድን ዜግነት ለማግኘት የሚፈልጉ ሰዎችን ማመል ከቻዎች ይገመግማል። የስዊድን የሚግሬሽን ኤጀንሲ የመኖሪያ ፈቃድ ይሰጥዎ እንደሆነ ይወስናል። የመኖሪያ ፈቃድ ጊዜያዊ ወይም ቋሚ ሊሆን ይችላል።
የስዊድን የግብር ኤጀንሲ (Skatteverket)	ታክስ ይሰበስባል፣ የሲቪል ምዝገባን ያካሂዳል እና በስዊድን ውስጥ ለተመዘገቡት የመታወቂያ ካርዶችን ይሰጣል።

ስዊድን በክልሎች እና በማዘጋጃ ቤቶች የተከፋፈለ ነው። ተጠያቂ ስለሆኑበት ነገር መረጃ እነሆ፡-

ክልሎች እና ማዘጋጃ ቤቶች	**መግለጫ**
ክልሎች፡- የጤና እና የነርስ እንክብካቤ እና እርዳታ	የጤና እንክብካቤ በስዊድን ውስጥ ክልሎች ተብለው በሚጠሩ በ21 የተለያዩ መልክዓ ምድራዊ አካባቢዎች ይከፈላል ። በእያንዳንዱ ክልል ውስጥ ሆስፒታሎች እና ሌሎች የጤና እንክብካቤ ተቋማት አሉ፣ ለምሳሌ የጤና እንክብካቤ ማዕከላት። ክልሉ አካል ጉዳተኛ ከሆኑ የተለያዩ እርዳታዎችን እንዲ ያገኙ ያግዝዎታል። የአእምሮ ህመም ከተሰማዎት ክልሉ ሊረዳዎ ይችላል።
ማዘጋጃ ቤቶች፡- ትምህርት ቤት፣ የህጻናት እንክብካቤ፣ የአረጋውያን እንክብካቤ፣ ማህበራዊ ድጋፍ እና አዲስ ለመጡ ሰዎች መጠለያ	ስዊድን ማዘጋጃ ቤት በሚባሉ ትናንሽ ክፍሎች ተከፋፍላለች። ስዊድን ውስጥ፣ 290 የተለያዩ ማዘጋጃ ቤቶች አሉ። ማዘጋጃ ቤቶቹ ትምህርት ቤቶችን፣ የሕጻናት እንክብካቤን እና የአረጋውያን እንክብካቤን፣ LSS እና SoLን ለነዋሪዎች የመማ ቅረብ ኃላፊነት አለባቸው።

ለድጋፍ ማመልከት

ማህበረሰቡ ሊሰጥዎ የሚችለው ድጋፍ በተለያዩ ቦታዎች ሊገኝ ይቻላል። ትክክለኛውን ድጋፍ ለማግኘት ወደ ትክክለኛው ኤጀንሲ ወይም ድርጅት መቅረብ አለብዎት። ድጋፉን ለመቀበል አስቀ ድመው ማመልከት ያስፈልግዎታል።

ድጋፍ ወይም እርዳታ ከፈለጉ፣ ራስዎ ድጋፍ የሚፈልጉበትን ኤጀንሲ ማነጋገር አለብዎት። ይህንን በሚከተሉት መንገዶች ማድረግ ይችላሉ፡-

- ኢሜይል ወይም መደበኛ ደብዳቤ በመላክ
- በመደወል
- ኤጀንሲውን በአካልም ሆነ በድረገጻቸው ላይ በዲጅታል በመጎ ብኘት።

የአካል ጉዳት ካለብዎ ለኤጀንሲዎች መንገር አስፈላጊ ነው። ከዚያም ኤጀንሲዎች የትኛውን ድጋፍ ለማግኘት ማመልከት እንደ ሚችሉ እና በዚህ ጉዳይ ላይ እንዴት እንደሚሄዱ ሊነግሩዎት ይችላሉ። ስለ አካል ጉዳተኝነትዎ ለኤጀንሲዎች መንገር በስዊድን መቆየት መቻልዎ ላይ ለውጥ አያመጣም።

የስዊድን የማህበራዊ መድህን ኤጀንሲ (Försäkringskassan)፣ የስዊድን የግብር ኤጀንሲ (Skatteverket)፣ የስዊድን የጡረታ ኤጀንሲ (Pensionsmyndigheten) እና የስዊድን የህዝብ የሥራ ቅጥር አገልግሎት (Arbetsförmedlingen) እርስዎ ሊሄዱባቸው የሚችሏቸው ብሔራዊ የመንግሥት አገልግሎት ማዕከል የሚባሉ የጋራ ቢሮዎች አሏቸው። ብዙ ቢሮዎች ከስዊዲሽ ውጪ ባሉ ቋንቋዎች ሊያግዙዎት የሚችሉ ሠራተኞች አሏቸው። አስተርጓሚ ከፈለጉ በአካባቢዎ በሚገኘው ቢሮ አስተዳዳሪውን ይጠይቁ። በአን ዳንድ የአገልግሎት ማዕከላት በስዊድን የሚግሬሽን ኤጀንሲ ለሚስ

ተናገዱ ጉዳዮች መቅረብ ይችላሉ። ማን እንደሆኑ ለማሳየት ብዙ ጊዜ የማንነት ሰነድዎን ማሳየት አለብዎት።

የስዊድን የሚግሬሽን ኤጀንሲ ሊሄዱባቸው የሚችሏቸው የራሱ የአገልግሎት ማዕከላትም አሉት።

የግል መረጃ እና የማንነት ሰነዶች

- **ብሔራዊ ምዝገባ** – እርስዎ በሚኖሩበት አድራሻ መመዝገብ አለብዎት፣ ይህ ብሔራዊ ምዝገባ ይባላል። በታ የሚቀይር ማንኛውም ሰው አዲሱን አድራሻውን ለስዊድን የግብር ኤጀንሲ ማሳወቅ አለበት። ይህ እንደ አዲስ መጪ እርስዎን ይመለከታል።
- **የግል መለያ ቁጥር** – የስዊድን የግብር ኤጀንሲ በስዊድን ውስጥ ለተመዘገቡ ሰዎች የሚሰጣቸው ቁጥር። ይህ እንደ አዲስ መጪ እርስዎን ይመለከታል።
- **የማስተባበሪያ ቁጥር** – ለምሳሌ ባለስልጣኖችን ሲያነጋግሩ ወይም የባንክ ሂሳብ ሲከፍቱ ቀላል የሚያደርግ የግል መለያ ቁጥር። ይህ እርስዎን እንደ ጥገኝነት ጠያቂ ወይም ጊዜያዊ ጥበቃ እንደሚደረግለት ሰው ይመለከታል።

ትርጓሜ

ከኤጀንሲዎች፣ ከማዘጋጃ ቤቶች እና ከጤና እንክብካቤ አገልግሎቶች ጋር በሚደረጉ ግንኙነቶች ሁሉ አስተርጓሚ የማግኘት መብት አለዎት። ብዙ ጊዜ አስቀድመው አስተርጓሚ ማስያዝ አለብዎት እና የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች ሁልጊዜ አስቀድመው መያዝ አለባቸው።

ጥቃት እና ተጋላጭነት

አካል ጉዳተኛ የሆኑ ሰዎች በተለይ ለአደጋ እና ለጥቃት ወይም ለሕገወጥ የሰዎች ዝውውር የመጋለጥ እድላቸው ከፍተኛ ሊሆን ይችላል። አንድ ሰው በሕገወጥ መንገድ እያዘዋወርዎት ከሆነ ያ ሰው ወንጀል እየሰራ ነው። ራስዎን በተጋላጭ ሁኔታ ውስጥ ካገኙ ወይም ለጥቃት ከተጋለጡ፣ ፖሊስን ማነጋገር አለብዎት።

ጥገኝነት ጠያቂዎች

ጥገኝነት ጠያቂዎች እነማን ናቸው?

በስዊድን ውስጥ ከለላ ለማግኘት ካመለከቱ ጥገኝነት ጠያቂ ነዎት። በስዊድን መቆየት መቻልዎ ወይም አለመቻልዎ ላይ ውሳኔ እስኪሰጥ ድረስ ጥገኝነት ጠያቂ ነዎት።

ስራ

እንደ ጥገኝነት ጠያቂ፣ ከቻሉ ራስዎን መደገፍ አለብዎት፣ ለምሳሌ በቁጠባ ወይም በስራ።

የመሥራት መብት ካለዎት፣ ከስዊድን የሚግሬሽን ኤጀንሲ ይህን ጉዳይ የሚያሳይ የምስክር ወረቀት ያስፈልግዎታል። ይህንን በLMA ካርድዎ ላይ ባለው የQR ኮድ ማንበብ ይችላሉ። እንዲሁም ከስዊድን የግብር ኤጀንሲ የሚያገኙት የማስተባበሪያ ቁጥር ያስፈልግዎታል። ከዚያ በኋላ መስራት መጀመር ይችላሉ። ሥራን ራስዎ ማዘጋጀት ይችላሉ። ሥራ በሚፈልጉበት ጊዜ በስዊድን የሥራ ቅጥር አገልግሎት በብሔራዊ የመንግሥት አገል ግሎት ማዕከል በኩል ይመዝገቡ።

መኖርያ

ጥገኝነት ጠያቂ እንደመሆንዎ መጠን፣ አካል ጉዳተኛ ከሆኑ ለተስተ ካከለ መጠለያ የማመልከት መብት አለዎት።

የስዊድን የሚግሬሽን ኤጀንሲ ባቀረበው በታ መኖር ካልፈለጉ፣ የመኖሪያ ቤት ራስዎ ማመቻቸት እና ለዚያ መክፈል ያስፈልግ ዎታል። ለመኖር የመረጡበት በታ በጥገኝነት ጠያቂዎች መቀበያ ህግ (LMA) መሰረት የድጋፍ መብትዎ ላይ ተጽዕኖ ሊያሳርፍ ይችላል።

መጠለያ ለማግኘት እገዛ ከፈለጉ፣ በጥገኝነት ማመልከቻዎ ላይ ውሳኔ እየጠበቁ ሳለ የስዊድን የሚግሬሽን ኤጀንሲ ጊዜያዊ መጠለያ ሊያዘጋጅ ይችላል።

ወላጅ የሌላቸው ከ18 ዓመት በታች የሆኑ ልጆች እና ወጣቶች

ከ18 ዓመት በታች ከሆኑ እና ያለ ወላጆች ወደ ስዊድን ከመጡ፣ ለፍላጎትዎ ተስማሚ የሆነ መጠለያ የሚያዘጋጀው እርስዎ የሚኖ ሩበት በታ ያለ ማዘጋጃ ቤት ነው።

የገንዘብ ካሳ

ራስዎን መደገፍ ካልቻሉ፣ በጥገኝነት ጠያቂዎች መቀበያ ህግ (LMA) መሰረት ከስዊድን የሚግሬሽን ኤጀንሲ ድጋፍ ለማግኘት የማመልከት አማራጭ አለዎት። ከሚግሬሽን ኤጀንሲ የሚያ ገኙት ድጋፍ በቂ ካልሆነ፣ ከስዊድን የሚግሬሽን ኤጀንሲ ልዩ ድጋፍ ለማግኘት ማመልከት ይችላሉ።

- ሌሎች ጥቅማጥቅሞችዎ የማይሸፍኑዋቸው ተጨማሪ ወጪዎችን የሚፈልጉ የአካል ጉዳት ካለብዎት ለልዩ እርዳታ ማመልከት ይችላሉ። ይህ ለምሳሌ ለመነጽሮች ወይም ለመር ጃዎች ሊሆን ይችላል።

ለተለያዩ ድጋፎች ለማመልከት እና ተጨማሪ መረጃ ለማግኘት የስዊድን የሚግሬሽን ኤጀንሲን ያነጋግሩ። የስዊድን የሚግሬሽን ኤጀንሲ ገንዘብ ማግኘት ይችሉ እንደሆነ ይወስናል።

ወላጅ የሌላቸው ከ18 ዓመት በታች የሆኑ ልጆች እና ወጣቶች

ከ18 ዓመት በታች ከሆኑ እና ያለ ወላጆች ወደ ስዊድን ከመጡ፣ ለሁሉም ድጋፍ ወይም ጥበቃ ለሚሹ ህጻናት እና ወጣቶች ሁሉ ተመሳሳይ ህጎች ተፈጻሚ ይሆናሉ።

ጤና፣ ነርስ እና የጥርስ ህክምና

ስዊድን ውስጥ በዋናነት ለጤና፣ ለነርስ እና ለጥርስ እንክብካቤ ኃላፊነት ያለባቸው ክልሎች ናቸው።

ለጥገኝነት ማመልከቻ ሲያስገቡ፣ የጤና ማዕከሉ የጤና ምርመራ ይሰጥዎታል። ይህ የአካል ጉዳት ካለብዎ ከጤና አጠባበቅ ሥርዓቱ ቀዳሚ እርዳታ እንዲያገኙ ያስችልዎታል።

የሚፈልጉትን ድጋፍ ለማግኘት የአካል ጉዳት ካለብዎ ወይም እንዳ ለብዎ ካሰቡ ለጤና እንክብካቤ አገልግሎት ይንገሩ። የጤና እንክ ብካቤ ሰራተኞች እና አስተርጓሚዎች የምስጢራዊነት ግዴታ አለባቸው እና የጤና ማዕከልን እንደጎበኙ ለሌሎች ባለስልጣናት ሪፖርት ላያደርጉ ይችላሉ። ስለዚህ የሚናገሩት ነገር የጥገኝነት ጥያቄዎ ላይ ተጽዕኖ አይኖረውም።

እንደ አዋቂ ሰው፣ መጠበቅ ካልቻሉ የጤና እንክብካቤ እና የጥርስ ህክምና ሊሰጥዎት ይገባል።

ከታመሙ ወዴት እንደሚሄዱ

በመጀመሪያ ደረጃ፣ ከታመሙ በአቅራቢያዎ ወደሚገኝ የጤና እንክብካቤ ማዕከል ይሂዱ። በጤና ማዕከሉ ቀላል በሆኑ ጉዳዮች እርዳታ ማግኘት ይችላሉ። የጤና እንክብካቤ ማዕከልዎ ከተዘጋ ወይም በስልክ ማግኘት ካልቻሉ 1177 ላይ ይደውሉ። ከዚያ ምክር ሊሰጥዎ የሚችል ነርስ ማነጋገር ይችላሉ። የጥርስ ሕክምና ከፈለጉ Folktandvården [የሕዝብ የጥርስ ሕክምና አገልግሎት] ወይም ሌላ የጥርስ ሕክምናን ያነጋግሩ።

በጠና ከታመሙ ወደ ሆስፒታል መሄድ ይችላሉ። እርስዎ ወይም ሌላ ሰው በጠና ከታመሙ ወይም ከባድ ጉዳት ከደረሰብዎ እና አምቡላንስ ከፈለጉ 112 ላይ ይደውሉ።

የጤና እንክብካቤ ጉዞ

ከታመሙ ለመታየት ለመጓዝ አስቸጋሪ ሆኖ ካገኙት፣ ወደ ጤና ማዕከል ወይም ሆስፒታል ለሚያደርጉት የጤና እንክብካቤ ጉዞ በታ ማስያዝ እና ካሳ ማግኘት ይችላሉ። ከዚያ በኋላ ለካሳ ማመልከት ይችላሉ፣ ነገር ግን አስቀድመው ለጤና እንክብካቤ ጉዞ ፈቃድ ማመልከት ያስፈልግዎታል። ለየትኛዎቹ ጉዞዎች ገንዘብ ተመላሽ ማድረግ እንደሚችሉ ለማወቅ የጤና እንክብካቤ አቅራቢዎን ያነጋግሩ።

ዕድሜያቸው ከ18 ዓመት በታች የሆኑ ህጻናት እና ወጣቶች

ከ18 ዓመት በታች የሆኑ ህጻናት አጠቃላይ የጤና እንክብካቤ እና የጥርስ ህክምና የማግኘት መብት አላቸው። ማንም ሰው ከ18 ዓመት በታች ከሆነ ማገገሚያም ማግኘት ይችላል፣ ይህም ማለት

በተቻለ መጠን የዕለት ተዕለት ኑሮን ለመቋቋም የሚሰጥ ድጋፍ እና ስልጠና ማለት ነው። ከማገገሚያ አገልግሎት ጋር ለመገናኘት የእርስዎን የጤና እንክብካቤ ማእከል ያነጋግሩ።

ትምህርት ቤት

በስዊድን ውስጥ ትምህርት ቤት ለሁሉም ልጆች እና ተማሪዎች ከክፍያ ነፃ ነው። ጥገኝነት ጠያቂ ልጆች ትምህርት ቤት የመሄድ መብት አላቸው፣ ነገር ግን አያስፈልጋቸውም። ለልጅዎ የትም ህርት ቦታ ለማግኘት ማዘጋጃ ቤቱን ያነጋግሩ።

በሚኖሩበት አካባቢ ባለው ማዘጋጃ ቤት ለልጅዎ ትምህርት ቤቱን መምረጥ ይችላሉ። ልጅዎን በትምህርት ቤት ለማስመዝገብ ድጋፍ ከፈለጉ የስዊድን የሚግሬሽን ኤጀንሲ ሊረዳዎ ይችላል። ትምህርት ቤቱ ልጅዎ በየትኛው ዓይነት መጀመር እንዳለበት ይወስናል። ይህም በልጅዎ ዕድሜ እና በቀድሞው እውቀቱ ላይ የተመሰረተ ነው።

አብዛኛዎቹ የአካል፣ የአዕምሮ እና የአተውሎት እክል ያለባቸው ተማሪዎች በመደበኛ የመጀመሪያ እና ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ተቀባይነት ያገኛሉ። የአካል ጉዳት ላለባቸው ልጆች ሌሎች የትምህርት ዓይነቶችም አሉ።

የማላመጃ የመጀመሪያ ደረጃ እና ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች

ወደ ማላመጃ ትምህርት ቤት መሄድ የሚችሉት ትምህረት የመቀበል ውስንነት ካለብዎ ብቻ ነው። በማላመጃ አንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤት እና ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት፣ ልጅዎ

የሚማረው እና የሚያድገው ለልጅዎ በሚስማማ ፍጥነት ነው። በማላመጃ ትምህርት ቤቶች ውስጥ ያሉ ሥርዓተ ትምህርቶች ግልጽ የሆነ የእውቀት ትኩረት አላቸው።

ልዩ ትምህርት ቤቶች

ሌላው የትምህርት ቤት ዓይነት ልዩ ትምህርት ቤት ነው። ከሚከ ተሉት የአካል ጉዳቶች አንዱ ወይም ከዚያ በላይ ላለባቸው ልጆች ልዩ ትምህርት ቤት አለ።

- **የመስማት እክል**
- **መስማት አለመቻል**
- **የማየት እና የመስማት ችግር**
- **የማየት እክል እና ተጨማሪ ተግባር የማከናወን እክል**
- **ከባድ የቋንቋ ችግር**

በልዩ ትምህርት ቤት ለመማር ማን እንደሚፈቀድለት የሚወስነው የልዩ ትምህርት ት/ቤቱ ባለስልጣን ነው።

የመንቀሳቀስ እክል-የማላመጃ ትምህርት

ሰፊ የመንቀሳቀስ እክል ላለባቸው ወጣቶች የሚሰጥ ሌላው የትምህርት ዓይነት የመንቀሳቀስ እክል -የማላመጃ ትምህርት ነው። የመንቀሳቀስ እክል-የማላመጃ ትምህርት በአራት የተለያዩ ብሄራዊ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች ይገኛል፣ ይህም ማለት ትምህርት ቤቶቹ ከመላው ሀገሪቱ የመጡ አመልካቾችን ይቀበላሉ ማለት ነው።

ለመንቀሳቀስ እክል-የማላመጃ ትምህርት ማን ማመልከት እንደ ሚችል የሚወስነው የልዩ ትምህርት ት/ቤቱ ባለስልጣን ነው።

በትምህርት ቤት ውስጥ ድጋፍ

በትምህርት ቤት ለአካል ጉዳተኛ ልጆች የተለያዩ ድጋፎች አሉ። ልጅዎ ድጋፉን ማግኘት ወይም አለማግኘታቸውን የሚወስነው የትምህርት ቤቱ ርዕሰ መምህር ነው።

በትምህርት ቤት የአካል ጉዳተኛ ልጆች ድጋፍ፡-

- **የማላመጃ የማስተማሪያ መርጃዎች** – የኮም ፒውተር ሶፍትዌር፣ ኦዲዮ መጽሐፍት፣ የብሬይል ማስተማሪያ መርጃዎች
- **ብጁ መርሐግብር** – ለልጅዎ ፍላጎቶች የሚስማማ መርሐግብር
- **የተማሪ ረዳት** - ተማሪዎችን በማስተማር የሚደግፍ ሰው
- **መግባባት** - የምልክት ቋንቋ፣ ከምልክቶች እና ምስሎች ጋር ለመግባባት ድጋፍ
- **ከተማሪ ጤና አገልግሎት ድጋፍ** - ከትምህርት ቤቱ ዶክተር፣ ከትምህርት ቤት ሳይኮሎጂስት፣ ከትም ህርት ቤት ነርስ፣ ከአማካሪ እና ከልዩ ትምህርት መምህር እርዳታ ማግኘት ይችላሉ። ልጅዎ ጥሩ ስሜት እንዲሰማቸው እና በተቻለ መጠን ትምህርት ቤቱን ለመቋቋም የሚያስፈልገውን እርዳታ እንዲያኙ ነው የሚሰጡት።
- **መጓጓዣ** - ወደ እና ከትምህርት ቤት መጓጓዣ

ጊዜያዊ የጥበቃ መመሪያ

በጊዜያዊ የጥበቃ መመሪያ ስር ጥገኝነት ጠያቂዎች እነማን ናቸው?

በአውሮፓ ህብረት ጊዜያዊ የጥበቃ መመሪያ መሰረት የመኖሪያ ፍቃድ ከተሰጠዎ ጥበቃ ፈላጊ ነዎት።
በአሁኑ ጊዜ፣ የአውሮፓ ህብረት ከዩክሬን ለሚመጡ ሰዎች ጊዜያዊ የጥበቃ መመሪያን ለማንቃት ወስኗል።

ስራ

እንደ ጥገኝነት ጠያቂ፣ ከቻሉ ራስዎን መደገፍ አለብዎት። ይህንን በራስዎ በመቆጠብ ወይም በመሥራት ማድረግ ይችላሉ።

በስዊድን ውስጥ ለመስራት እንደተፈቀደልዎ የሚያሳይ ማረጋገጫ ከስዊድን የሚግሬሽን ኤጀንሲ ማስረጃ ያስፈልግዎታል። በጊዜያዊ ጥበቃ መመሪያ የመኖሪያ ፈቃድ ሲያገኙ፣ በመኖሪያ ፈቃድ ካርድዎ ላይ የመሥራት መብት እንዳለዎት ይገልጻል። ለመስራት የማስተባበሪያ ቁጥር ያስፈልግዎታል። የማንነት ሰነዶችን ያቀረቡ ከሆነ፣ የሚግሬሽን ኤጀንሲ የማስተባበሪያ ቁጥር እንዲሰጥዎ የስዊድን የግብር ኤጀንሲን ይጠይቃል።

ሥራን ራስዎ ማዘጋጀት ይችላሉ። ሥራ ለማግኘት እርዳታ ከፈለጉ፣ በስዊድን የሥራ ቅጥር አገልግሎት መመዝገብ ይችላሉ።

ወደ ብሔራዊ የመንግስት አገልግሎት ማዕከል በመሄድ ይመዘገባሉ። ከዚያ ከጉዳይ ሠራተኛ ጋር እቅድ የማውጣት ስብሰባ ይኖርዎታል። ትክክለኛውን ድጋፍ ለማግኘት የአካል ጉዳተኛ መሆንዎን ይንገሯቸው። ድጋፍ የማግኘት መብት እንዳለዎት የሚወስነው የስዊድን የሥራ ቅጥር አገልግሎት ነው።

ከስዊድን የሥራ ቅጥር ኤጀንሲ ሊያገኟቸው የሚችሉ ድጋፎች እና ድጎማዎች፡-

- **ደጋፊ ሰው** - አንድ ሰው ለእርስዎ የሚስማማዎትን ሥራ እንዲያገኙ እና የሥራ ማመልከቻ እንዲጽፉ ያግዝዎታል
- **ልዩ ባለሙያን ማግኘት** - የማየት፣ የመስማት ወይም የመናገር ችግር ካጋጠመዎት ከልዩ ባለሙያ ድጋፍ ማግኘት ይችላሉ
- **የደሞዝ አበል** - አካል ጉዳተኛ ከሆኑ ከሁኔታዎችዎ ጋር የሚስማማ ስራ ማግኘት ይችላሉ። በተመሳሳይ ጊዜ፣ አሰሪዎ ማስተካከያዎቹን ለማድረግ ስጦታ ይቀበላል

መኖርያ

ከለላ የሚፈልግ ሰው እንደመሆኖ፣ አካል ጉዳተኛ ከሆኑ ለተስተካከለ መጠለያ የማመልከት መብት አለዎት።

መጠለያ ለማግኘት እርዳታ ከፈለጉ የስዊድን የሚግሬሽን ኤጀንሲ የትኛው ማዘጋጃ ቤት ለእርስዎ ቦታ እንደሚሰጥ ማወቅ ይችላል እና ማዘጋጃ ቤቱ ማረፊያ እንዲያዘጋጅ ይጠይቁ። እየጠበቁ ሳለ፣ በስዊድን የስደት ኤጀንሲ በሚሰጠው ጊዜያዊ መጠለያ ውስጥ መቆየት ይችላሉ። በዋናነት ለመጠለያዎ ራስዎ መክፈል አለብዎት። ምንም ገንዘብ ከሌለዎት የስዊድን የሚግሬሽን ኤጀንሲ ለመጠለያዎ ሊከፍል ይችላል።

በማዘጋጃ ቤት ውስጥ ለእርስዎ የቀረበውን የመኖሪያ ቦታ ካልተቀበሉ የቀረበውን መጠለያ ካልተቀበሉ፣ ለመጠለያ ራስዎ ማመቻቸት እና መክፈል ይኖርብዎታል።

ወላጅ የሌላቸው ከ18 ዓመት በታች የሆኑ ልጆች እና ወጣቶች

ከ18 ዓመት በታች ከሆኑ እና ያለ ወላጆች ወደ ስዊድን ከመጡ፣ ለፍላጎትዎ ተስማሚ የሆነ መጠለያ የሚያዘጋጀው እርስዎ የሚኖሩበት ቦታ ያለ ማዘጋጃ ቤት ነው።

የገንዘብ ካሳ

ራስዎን መደገፍ ካልቻሉ፣ በጥገኝነት ጠያቂዎች መቀበያ ህግ (LMA) መሰረት ከስዊድን የሚግሬሽን ኤጀንሲ ድጋፍ ለማግኘት የማመልከት አማራጭ አለዎት። ከሚግሬሽን ኤጀንሲ የሚያገኙት ድጋፍ በቂ ካልሆነ፣ ከስዊድን የሚግሬሽን ኤጀንሲ ልዩ ድጋፍ ለማግኘት ማመልከት ይችላሉ።

- ሌሎች ጥቅማጥቅሞችዎ የማይሸፍኑት የአካል ጉዳት ካለብዎ ለልዩ እርዳታ ለምሳሌ ለመነጽር ወይም ለመርጃዎች ማመልከት ይችላሉ።

ለተለያዩ ድጋፎች ለማመልከት እና ተጨማሪ መረጃ ለማግኘት የስዊድን የሚግሬሽን ኤጀንሲን ያነጋግሩ። የስዊድን የሚግሬሽን ኤጀንሲ ገንዘብ ማግኘት ይችሉ እንደሆነ ይወስናል።

ወላጅ የሌላቸው ከ18 ዓመት በታች የሆኑ ልጆች እና ወጣቶች

ከ18 ዓመት በታች ከሆኑ እና ያለ ወላጆች ወደ ስዊድን ከመጡ፣ ለሁሉም ድጋፍ ወይም ጥበቃ ለሚሹ ህጻናት እና ወጣቶች ሁሉ ተመሳሳይ ህጎች ተፈጻሚ ይሆናሉ።

ጤና፣ ነርስ እና የጥርስ ህክምና

ስዊድን ውስጥ በዋናነት ለጤና፣ ለነርስ እና ለጥርስ እንክብካቤ ኃላፊነት ያለባቸው ክልሎች ናቸው።

ስዊድን ሲደርሱ የጤና እንክብካቤ ማዕከል የጤና ምርመራ ያደር ግልዎታል። ይህ የአካል ጉዳት ካለብዎ ከጤና አጠባበቅ ሥርዓቱ ቀዳሚ እርዳታ እንዲያገኙ ያስችልዎታል።

የሚፈልጉትን ድጋፍ ለማግኘት የአካል ጉዳት ካለብዎ ወይም እንዳ ለብዎ ካሰቡ ለጤና እንክብካቤ አገልግሎት ይንገሩ። የጤና እንክ ብካቤ ሰራተኞች እና አስተርጓሚዎች የምስጢራዊነት ግዴታ አለባቸው እና የጤና እንክብካቤ ማዕከልን እንደጎበኙ ለሌሎች

ባለስልጣናት ሪፖርት ላያደርጉ ይችላሉ። ስለዚህ የሚናገሩት ነገር የጥገኝነት ጥያቄዎ ላይ ተጽዕኖ አይኖረውም።

እንደ አዋቂ ሰው፣ መጠበቅ ካልቻሉ የጤና እንክብካቤ እና የጥርስ ህክምና ሊሰጥዎት ይገባል።

ከታመሙ ወዴት እንደሚሄዱ

በመጀመሪያ ደረጃ፣ ከታመሙ በአቅራቢያዎ ወደሚገኝ የጤና እንክብካቤ ማዕከል ይሂዱ። በጤና ማዕከሉ ቀላል በሆኑ ጉዳዮች እርዳታ ማግኘት ይችላሉ። የጤና እንክብካቤ ማዕከልዎ ከተዘጋ ወይም በስልክ ማግኘት ካልቻሉ 1177 ላይ ይደውሉ። ከዚያ ምክር ሊሰጥዎ የሚችል ነርስ ማነጋገር ይችላሉ። የጥርስ ሕክምና ከፈለጉ Folktandvården [የሕዝብ የጥርስ ሕክምና አገልግሎት] ወይም ሌላ የጥርስ ሕክምናን ያነጋግሩ።

በጠና ከታመሙ ወደ ሆስፒታል መሄድ ይችላሉ። እርስዎ ወይም ሌላ ሰው በጠና ከታመሙ ወይም ከባድ ጉዳት ከደረሰብዎ እና አምቡላንስ ከፈለጉ 112 ላይ ይደውሉ።

የጤና እንክብካቤ ጉዞ

ከታመሙ ለመታየት ለመጓዝ አስቸጋሪ ሆኖ ካገኙት፣ ወደ ጤና ማዕከል ወይም ሆስፒታል ለሚያደርጉት የጤና እንክብካቤ ጉዞ ካሳ ማግኘት ይችላሉ። ከዚያ በኋላ ለካሳ ማመልከት ይችላሉ፣ ነገር ግን አስቀድመው ለጤና እንክብካቤ ጉዞ ፈቃድ ማመልከት ያስፈልግዎታል። ለየትኛዎቹ ጉዞዎች ገንዘብ ተመላሽ ማድረግ እንደሚችሉ ለማወቅ የጤና እንክብካቤ አቅራቢዎን ያነጋግሩ።

ዕድሜያቸው ከ18 ዓመት በታች የሆኑ ህጻናት እና ወጣቶች

ከ18 ዓመት በታች የሆኑ ህጻናት አጠቃላይ የጤና እንክብካቤ እና የጥርስ ህክምና የማግኘት መብት አላቸው። ማንም ሰው ከ18 ዓመት በታች ከሆነ ማገገሚያም ማግኘት ይችላል፣ ይህም ማለት በተቻለ መጠን የዕለት ተዕለት ኑሮን ለመቋቋም የሚሰጥ ድጋፍ እና ስልጠና ማለት ነው። ከማገገሚያ አገልግሎት ጋር ለመገናኘት የእርስዎን የጤና እንክብካቤ ማእከል ያነጋግሩ።

ትምህርት ቤት

በስዊድን ውስጥ ትምህርት ቤት ለሁሉም ልጆች እና ተማሪዎች ከክፍያ ነፃ ነው። በጊዜያዊ የጥበቃ መመሪያ ውስጥ የአመልካቾች ልጆች ወደ ትምህርት ቤት የመሄድ መብት አላቸው፣ ነገር ግን አያስፈልጋቸውም. ለልጅዎ የትምህርት በታ ለማግኘት ማዘጋጃ ቤቱን ያነጋግሩ።

በሚኖሩበት አካባቢ ባለው ማዘጋጃ ቤት ለልጅዎ ትምህርት ቤቱን መምረጥ ይችላሉ። ልጅዎን በትምህርት ቤት ለማስመዝገብ ድጋፍ ከፈለጉ የስዊድን የሚግሬሽን ኤጀንሲ ሊረዳዎ ይችላል። ትምህርት ቤቱ ልጅዎ በየትኛው ዓይነት መጀመር እንዳለበት ይወስናል። ይህም በልጅዎ ዕድሜ እና በቀድሞው እውቀቱ ላይ የተመሰረተ ነው።

አብዛኞዎቹ የአካል፣ የአዕምሮ እና የአተውሎት እክል ያለባቸው ተማሪዎች በመደበኛ የመጀመሪያ እና ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ተቀባይነት ያገኛሉ። የአካል ጉዳት ላለባቸው ልጆች ሌሎች የትምህርት ዓይነቶችም አሉ።

የማላመጃ የመጀመሪያ ደረጃ እና ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች

ወደ ማላመጃ ትምህርት ቤት መሄድ የሚችሉት ትምህረት የመቀበል ውስንነት ካለብዎ ብቻ ነው። በማላመጃ አንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤት እና ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት፣ ልጅዎ የሚማረው እና የሚያድገው ለልጅዎ በሚስማማ ፍጥነት ነው። በማላመጃ ትምህርት ቤቶች ውስጥ ያሉ ሥርዓተ ትምህርቶች ግልጽ የሆነ የእውቀት ትኩረት አላቸው።

ልዩ ትምህርት ቤቶች

ሌላው የትምህርት ቤት ዓይነት ልዩ ትምህርት ቤት ነው። ከሚከ ተሉት የአካል ጉዳቶች ውስጥ አንድ ወይም ከዚያ በላይ ላለባቸው ልጆች ልዩ ትምህርት ቤቶች አሉ፡-

- **የመስማት እክል**
- **መስማት አለመቻል**
- **የማየት እና የመስማት ችግር**
- **የማየት እክል እና ተጨማሪ ተግባር የማከናወን እክል**
- **ከባድ የቋንቋ ችግር።**

በልዩ ትምህርት ቤት ለመማር ማን እንደሚፈቀድለት የሚወስነው የልዩ ትምህርት ት/ቤቱ ባለስልጣን ነው።

የመንቀሳቀስ እክል-የማላመጃ ትምህርት

ሰፊ የመንቀሳቀስ እክል ላለባቸው ወጣቶች የሚሰጥ ሌላው የትምህርት ዓይነት የመንቀሳቀስ እክል -የማላመጃ ትምህርት ነው። የመንቀሳቀስ እክል-የማላመጃ ትምህርት በአራት የተለያዩ

ብሄራዊ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች ይገኛል፣ ይህ ማለት ትምህርት ቤቶቹ ከመላው ሀገሪቱ የመጡ አመልካቾችን ይቀበላሉ ማለት ነው።

ለመንቀሳቀስ እክል-የማላመጃ ትምህርት ማን ማመልከት እንደ ሚችል የሚወስነው የልዩ ትምህርት ት/ቤቱ ባለስልጣን ነው።

በትምህርት ቤት ውስጥ ድጋፍ

በትምህርት ቤት ለአካል ጉዳተኛ ልጆች የተለያዩ ድጋፎች አሉ። ልጅዎ ድጋፉን ማግኘት ወይም አለማግኘታቸውን የሚወስነው የትምህርት ቤቱ ርዕሰ መምህር ነው።

በትምህርት ቤት የአካል ጉዳተኛ ልጆች ድጋፍ፡-

- **የማላመጃ ማስተማሪያ መርጃዎች** - የኮምፒ ውተር ሶፍትዌር፣ ኦዲዮ መጽሐፍት፣ የብሬይል ማስተማሪያ መርጃዎች
- **ብጁ መርሐግብር** – ለልጅዎ ፍላጎቶች የሚስማማ መርሐግብር
- **የተማሪ ረዳት** - ተማሪዎችን በማስተማር የሚደግፍ ሰው
- **መግባባት** - የምልክት ቋንቋ፣ ከምልክቶች እና ምስሎች ጋር ለመግባባት ድጋፍ
- **ከተማሪ የጤና አገልግሎት ድጋፍ** - ከትምህርት ቤቱ ዶክተር፣ ከትምህርት ቤት ሳይኮሎጂስት፣ ከትምህርት ቤት ነርስ፣ ከአማካሪ እና ከልዩ ትምህርት መምህር እርዳታ ማግኘት ይችላሉ። ልጅዎ ጥሩ ስሜት እንዲሰማቸው እና በተቻለ መጠን ትምህርት ቤቱን ለመቋቋም የሚያስፈልገውን እርዳታ እንዲያኙ ነው የሚሰጡት።
- **መጓጓዣ** - ወደ እና ከትምህርት ቤት መጓጓዣ

አዲስ መጪ

አዲስ መጪ ማን ነው?

በስዊድን የመኖሪያ ፈቃድ ተቀብለው በማዘጋጃ ቤት ሲቀመጡ አዲስ የመጡ ነዎት።

የመኖሪያ ፈቃድ የሚከተለው ሊሆን ይችላል፡-

- **ጊዜያዊ፡-** በዚህ ሁኔታ ፈቃዱ ለተወሰኑ ወራት ወይም ዓመታት ያገለግላል
- **ቋሚ፡-** በዚህ ሁኔታ ፈቃዱ የጊዜ ገደብ የለውም

የመኖሪያ ፈቃድ ማስታወቂያ ሲደርስዎት ከስዊድን የግብር ኤጀንሲ የግል መለያ ቁጥር ማግኘት ያስፈልግዎታል። ለግል መለያ ቁጥር ለማመልከት ቢያንስ ለአንድ አመት የሚቆይ የመኖሪያ ፈቃድ ሊኖርዎት ይገባል። በዚህ ሁኔታ የስዊድን የግብር ኤጀንሲ እርስዎ መሆንዎን የሚያሳይ የማንነት ካርድ ለማግኘት እንዲያመ ለክቱ ሊያግዝዎ ይችላል።

ስራ

የመኖሪያ ፈቃድ ካለዎት በስዊድን ውስጥ የመስራት መብት አለዎት። በራስዎ ሥራ ማስተካከል ካልቻሉ ወደ ስዊድን የሥራ ቅጥር አገልግሎት መዞር ይችላሉ ይህም ሥራ ለመፈለግ ይረዳ ዎታል። በስዊድን የህዝብ የሥራ ቅጥር አገልግሎት ወደ ብሔራዊ የመንግስት አገልግሎት ማእከል በመሄድ ወይም በድር ጣቢያቸው ላይ በኢ-መለያዎ በመግባት ይመዘገባሉ።

የስዊድን የህዝብ የሥራ ቅጥር አገልግሎት እንዲረዳዎ የመኖሪያ ፍቃድ ካርድዎን ማሳየት አለብዎ።

የስዊድን የህዝብ የሥራ ቅጥር አገልግሎት እንደ ስራ ፈላጊ ይመዘግብዎታል። ቀጣይ እርምጃዎችዎን በጋራ ለማቀድ ከሥራ ቅጥር ተወካይ ጋር ስብሰባ ለማድረግ መመዝገብ ይችላሉ። ትክክለኛውን ድጋፍ ማግኘት እንዲችሉ የአካል ጉዳት እንዳለብዎ መንገር አለብዎት። ከዚያም እርስዎ እና የስዊድን የህዝብ የሥራ ቅጥር አገልግሎት የድርጊት መርሐግብር ለመንደፍ በጋራ ይሰራሉ። እንደ ሁኔታው ድርጊቶቹ ሊለያዩ ይችላሉ።

መሥራት ካልቻሉ፣ የዕለት ተዕለት ኑሮዎን ለመቋቋም የገንዘብ ካሳ ሊያገኙ ይችላሉ።

ድጋፉን ለምሳሌ፣ ከስዊድን የህዝብ የሥራ ቅጥር አገልግሎት፣ ከስዊድን ማህበራዊ መድህን ኤጀንሲ ወይም ከማዘጋጃ ቤትዎ ማግኘት ይችላሉ። ድጋፍ የማግኘት መብት እንዳለዎት የሚወስኑት ባለስልጣናት ናቸው።

ሥራ ላላቸው ወይም ለሚፈልጉ አካል ጉዳተኞች ድጋፍ እና ልገሳዎች፡-

- **ልዩ ባለሙያዎች** - የማየት፣ የመስማት ወይም የመናገር ችግር ካለብዎ ከልዩ ባለሙያ ድጋፍ ማግኘት ይችላሉ።
- **የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚ**
- **ደጋፊ ሰው** - ሥራ ለመፈለግ ተጨማሪ ድጋፍ፣ ለምሳሌ የሥራ ማመልከቻ በመጻፍ ላይ እገዛ
- **የደሞዝ አበል** - አካል ጉዳተኛ ከሆኑ፣ ከሁኔታ ዎችዎ ጋር የሚስማማ ስራ ማግኘት ይችላሉ። በተመሳሳይ ጊዜ፣ አሰሪዎ ማስተካከያዎቹን ለማድረግ ስጦታ ይቀበላል

መኖርያ

እንደ አዲስ መጪ፣ አካል ጉዳተኛ ከሆኑ ለተስተካከለ መጠለያ የማመልከት መብት አለዎት። አካል ጉዳተኛ ለሆኑ እና በራሳቸው መጠለያ ማዘጋጀት ለማይችሉ ሰዎች በተለየ ሁኔታ የተስተካከለ መጠለያ አለ። አንዳንድ ጊዜ ማረፊያዎን ለማግኘት መጠበቅ ሊኖርብዎ ይችላል።

ከዚህ ቀደም ጥገኝነት ጠያቂ ከነበሩ፣ ብቻዎን የሚኖሩ እና በራስዎ መጠለያ ማግኘት ካልቻሉ፣ የሚከተሉት መጠለያ ለማግኘት ሊሆኑ የሚችሉ ተከታታይ ክስተቶች ናቸው።

- የመኖሪያ ፈቃድዎን ሲቀበሉ፣ የሚግሬሽን ኤጀንሲ ስለ መጠለያ ከእርስዎ ጋር ውይይት ያደርጋል
- የስዊድን የሚግሬሽን ኤጀንሲ በየትኛው ማዘጋጃ ቤት እንደ ሚኖሩ ይነግርዎታል
- ማዘጋጃ ቤቱ መጠለያ ይሰጥዎታል
- ካልተቀበሉ፣ ብዙ ጊዜ አዲስ አቅርቦት አያገኙም፣ ግን ልዩ ሁኔታዎች አሉ።

እርስዎ ሊያገኙት የሚችሉት የመጠለያ አይነት እንደ ሁኔታዎ ይወሰናል። ለበለጠ መረጃ ማዘጋጃ ቤትዎን ያነጋግሩ።

የገንዘብ ካሳ እና ድጋፍ

እንደ አዲስ መጪ ከቻሉ ራስዎን መደገፍ አለብዎት። ጥሩ ህይወት ለመኖር የመደገፍ እና የመረዳት መብት አሎት። የስዊድን የማህበራዊ መድህን ኤጀንሲ ለማግኘት ሊያመለክቱ የሚችሏቸውን የተለያዩ ጥቅማጥቅሞችን ይሰጣል። ምን ዓይነት ድጋፍ ማግኘት እንደሚችሉ ለማወቅ የስዊድን የማህበራዊ መድህን ኤጀንሲን ወይም ብሔራዊ የመንግስት አገልግሎት ማዕከልን ያነጋግሩ።

ከስዊድን የማህበራዊ መድህን ኤጀንሲ የካሳ ምሳሌዎች፦

- **የመቋቋሚያ አበል** – በስዊድን የህዝብ የሥራ ቅጥር አገልግሎት መቋቋሚያ ፕሮግራም ላይ ለሚሳተፉ ሰዎች የሚሰጥ አበል
- **ተጨማሪ የወጪ አበል** – በአካል ጉዳተኝነት ምክንያት ወጪዎች ላጋጠማቸው ሰዎች የሚሰጥ አበል
- **የልጆች ተጨማሪ የወጪ አበል** – በልጅዎ የአካል ጉዳት ምክንያት ወጪዎች ላጋጠማቸው ሰዎች የሚሰጥ አበል
- **የእንክብካቤ አበል** – አካል ጉዳተኛ ልጅ ላላቸው ሰዎች የሚሰጥ አበል።

ጤና፣ ነርስ እና የጥርስ ህክምና

እንደ አዲስ መጪ፣ የጤና እንክብካቤ እና የጥርስ ህክምና የማግኘት መብት አለዎት።

በስዊድን ውስጥ የጤና እንክብካቤ የማቅረብ ኃላፊነት ያለባቸው ክልሎች ናቸው። ማዘጋጃ ቤቱ የተወሰኑ የጤና እንክብካቤ ዓይነ ቶችን ሊሰጥዎ ይችላል።

ክልሉ ከሌሎች ነገሮች በተጨማሪ የሚከተሉትን ያቀርብልዎታል፦

- **ማገገሚያ** - የዕለት ተዕለት ኑሮን በተቻለ መጠን ለመቋቋም ድጋፍ እና ስልጠና
- **መርጃዎች** - ለምሳሌ የመስሚያ መርጃዎች እና የእግር ጉዞ መርጃዎች።

የሚፈልጉትን ድጋፍ ለማግኘት የአካል ጉዳት ካለብዎ ወይም እንዳ ለብዎ ካሰቡ ለጤና እንክብካቤ አገልግሎት ይንገሩ። የጤና እንክ ብካቤ ሰራተኞች እና አስተርጓሚዎች የምስጢራዊነት ግዴታ አለባቸው እና የጤና እንክብካቤ ማዕከልን እንደጎበኙ ለሌሎች ባለስልጣናት ሪፖርት ላያደርጉ ይችላሉ።

የጥርስ ህክምና የማግኘት መብትም አለዎት። ለጥርስ ህክምና እርስዎ ራስዎ ይከፍላሉ። በክፍያው ላይ እገዛ ከፈለጉ፣ ከስዊድን የማህበራዊ መድህን ኤጀንሲ የገንዘብ ድጋፍ ለማግኘት ማመልከት ይችላሉ።

ከታመሙ ወዴት እንደሚሄዱ

ከታመሙ በመጀመሪያ የጤና እንክብካቤ ማዕከልዎን ያነጋግሩ። በጤና ማዕከሉ ቀላል በሆኑ ጉዳዮች እርዳታ ማግኘት ይችላሉ። የጤና እንክብካቤ ማዕከልዎ ከተዘጋ ወይም በስልክ ማግኘት ካልቻሉ 1177 ላይ ይደውሉ። ከዚያ ምክር ሊሰጥዎ የሚችል ነርስ ማነጋገር ይችላሉ። የጥርስ ሕክምና ከፈለጉ Folktandvården [የሕዝብ የጥርስ ሕክምና አገልግሎት] ወይም ሌላ የጥርስ ሕክምናን ያነጋግሩ።

በጠና ከታመሙ ወደ ሆስፒታል መሄድ ይችላሉ። እርስዎ ወይም ሌላ ሰው በጠና ከታመሙ ወይም ከባድ ጉዳት ከደረሰብዎ እና አምቡላንስ ከፈለጉ 112 ላይ ይደውሉ።

የጤና እንክብካቤ ጉዞ

ከታመሙ ለመታየት ለመጓዝ አስቸጋሪ ሆኖ ካገኙት፣ ወደ ጤና ማዕከል ወይም ሆስፒታል ለሚያደርጉት የጤና እንክብካቤ ጉዞ ካሳ ማግኘት ይችላሉ። ከዚያ በኋላ ለካሳ ማመልከት ይችላሉ፣ ነገር ግን አስቀድመው ለጤና እንክብካቤ ጉዞ ፈቃድ ማመልከት ያስፈልግዎታል። ለየትኞቹ ጉዞዎች ገንዘብ ተመላሽ ማድረግ እንደሚችሉ ለማወቅ የጤና እንክብካቤ አቅራቢዎን ያነጋግሩ።

ትምህርት ቤት

በስዊድን ውስጥ ትምህርት ቤት ለሁሉም ልጆች እና ተማሪዎች ከክፍያ ነፃ ነው። አዲስ የመጡ ልጆች የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት ቤት መከታተል አለባቸው። ለልጅዎ የትምህርት ቦታ ለማግኘት ማዘጋጃ ቤቱን ያነጋግሩ።

በሚኖሩበት አካባቢ ባለው ማዘጋጃ ቤት ለልጅዎ ትምህርት ቤቱን መምረጥ ይችላሉ። ትምህርት ቤቱ ልጅዎ በየትኛው ዓይነት መጀመር እንዳለበት ይወስናል። ይህም በልጅዎ ዕድሜ እና በቀድሞው እውቀቱ ላይ የተመሰረተ ነው።

አብዛኛዎቹ የአካል፣ የአዕምሮ እና የአተውሎት እክል ያለባቸው ተማሪዎች በመደበኛ የመጀመሪያ እና ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ተቀባይነት ያገኛሉ። የአካል ጉዳት ላለባቸው ልጆች ሌሎች የትምህርት ዓይነቶችም አሉ።

የማላመጃ የመጀመሪያ ደረጃ እና ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች

ወደ ማላመጃ ትምህርት ቤት መሄድ የሚችሉት ትምህረት የመቀበል ውስንነት ካለብዎ ብቻ ነው። በማላመጃ አንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤት እና ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት፣ ልጅዎ የሚማረው እና የሚያድገው ለልጅዎ በሚስማማ ፍጥነት ነው። በማላመጃ ትምህርት ቤቶች ውስጥ ያሉ ሥርዓተ ትምህርቶች ግልጽ የሆነ የእውቀት ትኩረት አላቸው።

ልዩ ትምህርት ቤቶች

ሌላው የትምህርት ቤት ዓይነት ልዩ ትምህርት ቤት ነው። ከሚከተሉት የአካል ጉዳቶች አንዱ ወይም ከዚያ በላይ ላለባቸው ልጆች ልዩ ትምህርት ቤት አለ።

- **የመስማት እክል**
- **መስማት አለመቻል**
- **የማየት እና የመስማት ችግር**
- **የማየት እክል እና ተጨማሪ ተግባር የማከናወን እክል**
- **ከባድ የቋንቋ ችግር።**

በልዩ ትምህርት ቤት ለመማር ማን እንደሚፈቀድለት የሚወስነው የልዩ ትምህርት ት/ቤቱ ባለስልጣን ነው።

የመንቀሳቀስ እክል-የማላመጃ ትምህርት

ሰፊ የመንቀሳቀስ እክል ላለባቸው ወጣቶች የሚሰጥ ሌላው የትምህርት ዓይነት የመንቀሳቀስ እክል -የማላመጃ ትምህርት ነው። የመንቀሳቀስ እክል-የማላመጃ ትምህርት በአራት የተለያዩ ብሄራዊ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች ይገኛል፣ ይህ ማለት ትምህርት ቤቶቹ ከመላው ሀገሪቱ የመጡ አመልካቾችን ይቀበላሉ ማለት ነው።

ለመንቀሳቀስ እክል-የማላመጃ ትምህርት ማን ማመልከት እንደ ሚችል የሚወስነው የልዩ ትምህርት ት/ቤቱ ባለስልጣን ነው።

ስዊድን ለስደተኞች (SFI)

ለአዋቂዎች ስዊድን ለስደተኞች (SFI) አለ። ይህ በስዊድን ቋንቋ መሰረታዊ ትምህርት ይሰጣል። ለበለጠ መረጃ ማዘጋጃ ቤትዎን ያነጋግሩ።

በትምህርት ቤት ውስጥ ድጋፍ

በትምህርት ቤት ለአካል ጉዳተኛ ልጆች የተለያዩ ድጋፎች አሉ። ልጅዎ ድጋፉን ማግኘት ወይም አለማግኘታቸውን የሚወስነው የትምህርት ቤቱ ርዕሰ መምህር ነው።

በትምህርት ቤት የአካል ጉዳተኛ ልጆች ድጋፍ፡-

- **የማላመጃ ማስተማሪያ መርጃዎች** - የኮምፒውተር ሶፍትዌር፣ ኦዲዮ መጽሐፍት፣ የብሬይል ማስተማሪያ መርጃዎች
- **ብጁ መርሐግብር** – ለልጅዎ ፍላጎቶች የሚስማማ መርሐግብር
- **የተማሪ ረዳት** - ተማሪዎችን በማስተማር የሚደግፍ ሰው
- **መግባባት** - የምልክት ቋንቋ፣ ከምልክቶች እና ምስሎች ጋር ለመግባባት ድጋፍ
- **ከተማሪ ጤና አገልግሎት ድጋፍ** - ከትምህርት ቤቱ ዶክተር፣ ከትምህርት ቤት ሳይኮሎጂስት፣ ከትምህርት ቤት ነርስ፣ ከአማካሪ እና ከልዩ ትምህርት መምህር እርዳታ ማግኘት ይችላሉ። ልጅዎ ጥሩ ስሜት እንዲሰማቸው እና በተቻለ መጠን ትምህርት ቤቱን ለመቋቋም የሚያስፈልገውን እርዳታ እንዲያኙ ነው የሚሰጡት።
- **መጓጓዣ** - ወደ እና ከትምህርት ቤት መጓጓዣ

አንዳንድ የተግባር እክል ላለባቸው ሰዎች ስለሚሰጥ ድጋፍ እና አገልግሎት የሚመለከት ህግ (LSS)

በስዊድን ውስጥ፣ አንዳንድ የተግባር የአካል ጉዳተኛ ለሆኑ ሰዎች ስለሚሰጥ ድጋፍ እና አገልግሎት የሚመለከት ህግ የሚባል ህግ አለ። ለአካል ጉዳተኞች፣ ይህ ህግ ከፈለጉ ድጋፍ እና እርዳታ እንዲያገኙ ያስችልዎታል። ይህ ድጋፍ የተስተካከለ መጠለያ ወይም በዕለት ተዕለት ሕይወት ውስጥ የሚረዳዎት ሰው ማግኘት ሊሆን ይችላል።

ከLSS ጥቅም ለማግኘት፣ መመዝገብ እና የተወሰነ የአካል ጉዳት አይነት ሊኖርዎት ይገባል። LSS እርስዎ ሊያመለክቱባቸው የሚችሏቸው አሥር የተለያዩ የድጋፍ ዓይነቶች እና አገልግሎቶችን ይዟል። ያመለከቱትን ድጋፍ ያገኛሉ ማለት አይደለም። በLSS ድጋፍ የማግኘት መብት እንዳለዎት ወይም እንደሌለዎት ለማወቅ የእርስዎን ማዘጋጃ ቤት ያነጋግሩ።

በLSS ስር ድጋፍ እና አገልግሎቶችን ለማግኘት፣ ማመልከቻ ራስዎ ማስገባት አለብዎት። ማመልከቻዎን የት እንደሚያስገቡ የሚወሰነው ለምን አይነት ድጋፍ ያመለክታሉ የሚለው ላይ ነው። በተለይ ለእርስዎ ምን ማመልከት እንዳለብዎ እርግጠኛ ካልሆኑ - በሚኖሩበት ቦታ ምን እንደሚተገበር ለማወቅ ማዘጋጃ ቤቱን ያነጋግሩ።

ማመልከት የሚችሏቸው የድጋፍ ዓይነቶች እነሆ ፦

- ምክር እና የግል ድጋፍ
- የግል እርዳታ
- የተቆጣጣሪ አገልግሎት
- የሚያነጋግሩት ሰው
- በቤት ውስጥ የእፎይታ እርዳታ
- ከራስ ቤት ውጭ የአጭር ጊዜ ቆይታ
- ዕድሜያቸው ከ12 ዓመት በላይ ለሆኑ ለትምህርት ቤት ልጆች የአጭር ጊዜ ክትትል
- በቤተሰብ ቤት ውስጥ ወይም ለህጻናት ወይም ለወጣቶች ልዩ አገልግሎት ባለው መኖሪያ ቤት ውስጥ መኖር
- ለአዋቂዎች ልዩ አገልግሎቶች ያለው ቤት ወይም ሌላ ለየት ያለ የተስተካከለ መኖሪያ ቤት
- በሥራ ዕድሜ ላይ ላሉ ሰዎች የዕለት ተዕለት እንቅስቃሴዎች

ጠቃሚ አገናኞች

ለስዊድን አዲስ ከሆኑ የበለጠ መረጃ በእነዚህ ማገናኛዎች ማግኘት ይችላሉ፡-

ድርጅት	**ድር ጣቢያ**
ገለልተኛ ኑሮ	independentliving.org
ስደተኛ መቀበያ	refugeeswelcomestockholm.se
መረጃ Sverige	informationsverige.se/sv/

ራስዎን በጥቃት ወይም በተጋላጭነት ሁኔታ ውስጥ ካገኙ፣ በእርስዎ ሁኔታ ውስጥ እንዴት እርዳታ ማግኘት እንደሚችሉ ድጋፍ ለማግኘት የሚከተሉትን አገናኞች መጎብኘት ይችላሉ።

ድርጅት	ድር ጣቢያ
የአድልዎ እንባ ጠባቂ	do.se
መድረክ - ሴቶች እና አካል ጉዳተኞች	kvinnor-funkshinder.se
በሴቶች ላይ የወንድ ጥቃት	jamstalldhetsmyndigheten.se/mans-vald-mot-kvinnor
ብሔራዊ የሴቶች መጠለያ እና ድጋፍ በምልክት ቋንቋ	nkjt.se
በምልክት ቋንቋ ለልጆች እና ለወጣቶች ማማከር	boujt.se

ይህ ጽሑፍ የተዘጋጀው በ Myndigheten för delaktighet ከ Migrationsverket ፣ Funktionsrätt Sverige፣ Independent Living Institute፣ Disabled Refugees Welcome እና Newcomers with Disabilities in Sweden ጋር በመተባበር ነው። Försäkringskassan፣ Jämställdhetsmyndigheten እና Barnombudsmannenም ብቃታቸውን አበርክተዋል። Skolverket እና Specialpedagogiska skolmyndighetenም የባለሙያዎችን ግምገማ አካሂደዋል።

Myndigheten för delaktighet

Independent Living Institute
independentliving.org

Disabled Refugees Welcome
RÄTTEN TILL ARBETE OCH ÖMSESIDIG INTEGRATION

Migrationsverket

Funktionsrätt Sverige

Newcomers with Disabilities